

Päiväkoti Jatulin Tarhan
varhaiskasvatussuunnitelma 2011

1. JOHDANTO	3
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS	3
3. KASVATUSKUMPPANUUS	4
4. MONIPUOLINEN TOIMIJA	5
4.1 TOIMINNAN KUVAUS	5
4.2 LAPSEN HYVÄ PÄIVÄ	6
4.3 KASVATTAJIEN ROOLIT JA SUUNNITTELU	8
5. LEIKKI JA OPPIMINEN	9
5.1 LEIKKI	9
5.2 OPPIMINEN	10
5.3 SOSIAALISET SUHTEET	11
5.4 PIENRYHMÄT	11
6. TOIMINTOJEN SISÄLTÖALUEET	11
6.1 EETTINEN KASVATUS	11
6.2 KIELI JA VUOROVAIKUTUS	12
6.3 YMPÄRISTÖKASVATUS	13
6.4 MATEMATIIKKA	14
6.5 LIIKUNTA	14
6.6 TAIDE JA KULTTUURI	15
6.7 HISTORIALLISTA-YHTEISKUNNALLINEN KASVATUS	16
6.8 USKONNOLLISKATSOMUKSELLINEN KASVATUS	16
7. VARHAINEN TUKI	16
7.1 KUN HUOLI HERÄÄ	16
7.2 YHTEISTYÖTAHOT	17
8. ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET	17
9. ARVIOINTI JA DOKUMENTOINTI	17
9.1 ARVIOINTI	17
9.2 DOKUMENTOINTI	18

1. JOHDANTO

Päiväkoti Jatulin Tarhan varhaiskasvatussuunnitelma perustuu varhaiskasvatuksen valtakunnallisiin perusteisiin ja Haukiputaan kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Varhaiskasvatussuunnitelman laadinta on ollut prosessi, joka on sisältänyt koulutuksia, yhteisiä kokoontumisia, keskustelua, mietintää, pohdintaa ja arviointia. Työskentelyprosessissa tärkeässä roolissa henkilökunnan lisäksi ovat olleet vanhemmat ja lapset.

Päiväkotimme varhaiskasvatussuunnitelma sitouttaa meidän työhömmä, ohjaa sitä ja antaa meille työkaluja päiväkotimme arkeen. Tämän lisäksi jokaiselle lapselle laaditaan oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma yhdessä vanhempien kanssa.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖN KUVAUS

Varhaiskasvatuksen toiminta- ja oppimisympäristö muodostuu fyysisestä, psyykkisestä sekä sosiaalisesta ympäristöstä. Oppimis- ja toimintaympäristön turvallisuus ja viihtyvyys on kaiken perusta.

Oppimisympäristön olemme rakentaneet turvalliseksi, viihtyisäksi ja oppimaan innostavaksi eri-ikäisten lasten tarpeet huomioiden. Päiväkodillämme on viihtyisät, tilavat ja muunneltavat ryhmätilat sekä jumppasali liikkumista ja yhteisiä hetkiä varten. Fyysiseen ympäristöön kuuluvat myös monipuoliset mahdollisuudet tarjoava ulkoilupiha sekä myöskin takapiha. Päiväkodissamme ulkoilualue on jaettu pienten ja isojen alueisiin turvallisuuden vuoksi. Hyödynnämme lähiympäristön mahdollisuuksia toimintamme monipuolistamiseksi esim. puistot, liikuntapaikat, metsä jne.

Toteutamme pienryhmätoimintaa päiväkodissamme lapsen ikätaso huomioiden arjen eri tilanteissa kuten leikkihetket, pukemistilanteet, askartelu tai musiikkihetket. Pienryhmätoiminnassa lapsi saa aikuiselta enemmän tukea ja

huomiota sekä kannustusta oppimisensa tueksi. Päiväkodissamme jokainen lapsi kohdataan ainutlaatuisena yksilönä!

Hyvässä psyykkisessä ja sosiaalisessa ympäristössä lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja hyväksytyksi tuttujen aikuisten ja ryhmän muiden samanikäisten lasten kanssa. Lasten itseohjautuvuus ja vastuullisuus suhteessa omaan ympäristöön paranee, kun ympäristö on riittävän selkeä ja lapsen hallittavissa. Psyykinen ympäristö on suvaitseva ja opettaa lasta hyväksymään erilaisuutta.

3. KASVATUSKUMPPANUUS

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja henkilökunnan tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lapsen kasvun parhaaksi. Yhteistyön perustana on vanhempien ja henkilökunnan keskinäinen luottamus ja toistemme kunnioitus. Vanhemmilla on lastensa ensisijainen kasvatusoikeus- ja vastuu, kun taas päiväkodin henkilökunta tukee vanhempien arvokasta kasvatustyötä oman ammatillisen tietonsa ja osaamisensa avulla. Laadukkaan päivähoidon suunnittelussa tarvitaan perheen asiantuntemus omasta lapsestaan henkilöstön tietotaidon lisäksi.

Meillä Jatulin Tarhassa päivittäiset lapsikohtaiset keskustelut ovat yhteistyön tärkein muoto. Perheiden tunteminen, erilaisuuden oivaltaminen ja arvovalintojen hyväksyminen ovat kasvatuskumppanuuden edellytys.

Hoitosuhteen alkaessa teemme lapselle henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman (= VASU) yhdessä vanhempien kanssa. Siinä kohtaavat sekä vanhempien että henkilökunnan näkemykset lapsesta. Vasussa määritellään lapsen vahvuudet ja mahdolliset tuen tarpeet. Vasua päivitetään lapsen kasvaessa ja näin siitä koostuu kertomus lapsesta itsestään päiväkotivuosien ajalta.

4. MONIPUOLINEN TOIMIJA

4.1 TOIMINNAN KUVAUS

Toiminnan monipuolisuus antaa omalta osaltaan lapselle hyvän pohjan tasapainoiselle kehitykselle arjessa. Sen aihealueet ovat yhtenevät kouluopetuksen kanssa sillä poikkeuksella, että painotusalueena ovat ajattelun kehittäminen ja oppimaan oppimisen mahdollistuminen. Myös keskustelulle on hyvä varata aikaa tietoisuuden lisäämiseksi. Päiväkodin arjessa on niin vapaata kuin ohjattua toimintaa ja sen yhtenä tavoitteena on taata lapselle hyvä päivä. Huomioonotettavia asioita ovat päivärytmin mukaiset toiminnot, iänmukaisuus ja koko talon yhteiset tuokiot esim. laulutuokiot, konsertit, nukketeatteri, näyttelyt, juhlat.

Äidinkieli-> mm. lorut, sadut, draama, kirjojen luku, saduttaminen, jutustelu

Matematiikka-> toteutuu arjen pienissä tilanteissa ja leikissä esim. kauppa-leikki

Musiikki-> laulutuokiot, kuunteleminen, soittaminen

Liikunta-> iänmukaisen kehitystason mukainen toiminta sisällä ja ulkona esim. liikunnallinen leikki, pallopelit, hiihto, luistelu, uinti

Kuvaamataito-> askartelu, maalaus, piirtäminen, muovailu

Leikki-> mm. rakentelu, kuvittelu, roolileikit, hiekka- ja vesileikit

Päiväkodissa arkipäivän yksi tärkeimmistä elementeistä on leikki ja kaverit. Lapsi saa mahdollisuuden olla hyvien ystävien kanssa. Uusiin kavereihin tutustuminen onnistuu pienryhmä toiminnan avulla, jossa toiminnan yhtenä tavoitteena on tutustua ja tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Ohjatun toimintahetken ja yhdessä tekemisen avulla tietoisuus ja suvaitsevaisuus lisääntyvät.

Yksilöllisyys huomioidaan arkipäivässä jo heti vastaanottotilanteessa. Lapsi otetaan vastaan ja hyväksytään omana itsenään oman rytmin mukaisesti. Päivittäisissä keskusteluissa sekä vastaanotto- että kotiinlähtötilanteissa vaihdetaan tietoa lapsen tarpeista ja päivän kulusta, annetaan palautetta ja

muutetaan tarvittaessa sen mukaisesti toimintatapoja. Lapsen ikä ja kehitystaso määrittelee myös omatoimisuuden asteen ja avun tarpeen. Kannustava ilmapiiri on tärkeä tekijä henkisen hyvinvoinnin rakennusaineena. Arjen hahmottamisen tukena käytetään tarvittaessa mm. kuvia ja tukiviittomia, jotta lapsen hoitopäivä sujuisi hyvin. Tärkein asia on lapsen kuunteleminen, kunnioittaminen ja kohtaaminen yksilönä. Lapsella on oikeus tulla kuulluksi ja tuntea olevansa hyväksyty omana itsenään.

Hyvä suunnittelu ja ennakointi takaa ryhmälle levollisen ilmapiirin ja kiireettömyyden tunteen. Lasten vuorovaikutustaidot kehittyvät arjessa ja aikuinen antaa tukea ja turvaa niin että ilmapiiri säilyy ryhmässä rauhallisena. Tilanearviota tehdään päivittäin ja joustetaan ryhmän tarpeiden mukaisesti.

Lapsen fyysisen hyvinvoinnin turvaaminen on päivähoidon päivittäistoimintojen perustehtävä. Huolehdimme ruoan, liikunnan, levon ja terveyden edistämisen tasapainosta. Fyysisen turvallisuuden takaamiseksi päiväkodissamme toteutetaan turvallisuuskansioon koottua turvaohjeistusta, henkilökunnan perehdytysuunnitelmaa ja yhdessä laatimamme sääntöjä, joihin henkilökunta sitoutuu. Säännöistä keskustellaan ja niitä luodaan tietysti myös yhdessä lasten kanssa. Pihalla toimimiseen olemme laatineet ja kirjanneet pihäsäännöt, jotka ovat kaikille aikuisille selvät. Säännöt ovat joka ryhmässä näkyvällä paikalla. Pihäsäännöt käydään läpi lasten kanssa tarkoin havainnollistamalla.

Lapsen psyykkistä turvallisuutta ja hyvinvointia edistetään aikuisen aidolla kiinnostuksella lapseen. Lapset tarvitsevat aikuisilta hyväksyntää, kiitosta ja myönteistä palautetta. Lapsen minäkuva syntyy pikkuhiljaa vuorovaikutuksessa. Me tuemme ja kannustamme lasta löytämään sanat kertomaan ja kuvailemaan hänen omia tuntemuksiaan ja näin myös selvittämään vaikeitakin ristiriitatilanteita.

4.1 LAPSEN HYVÄ PÄIVÄ

”Lapsen aito kohtaaminen on perusta, jolle rakennetaan hyvä vuorovaikutussuhde lapsen ja kasvattajan välille. Luottamus aikuiseen antaa lapselle perustan päiväkodissa viihtymiselle, leikkimiselle ja oppimiselle. Tuo luottamus on mahdollista saavuttaa, kun aikuinen kohtaa lapsen aidosti. Olemalla läsnä

lapselle, kuuntelemalla häntä ja arvostamalla hänen asiaansa, luomme päiväkodissamme lapselle turvallisen perustan ja edellytyksen hyvään kasvuun ja kehittymiseen. Lapsen itsetunto vahvistuu ja hän kokee olevansa tärkeä. Tämä turvallinen perusta antaa lapselle pohjan aloittaa tiensä uuden oppijana.”

Hyvinvoiva lapsi on iloinen, sosiaalinen sekä tasapainoinen ja hän kykenee oppimaan uutta.

Lapselle luodaan turvallinen olo säännöllisellä ja kiireettömällä päivärhythmillä sekä selkeillä rajoilla ja säännöillä, jotka ovat kaikilla lapsen kanssa työskentelevillä aikuisilla yhtenäiset. Pysyvät, toistuvat ja ennakoitavat asiat lisäävät lapsen turvallisuuden tunnetta.

Aamuisin lapsi huomioidaan ja tervehditään. Jokaisen tulo on iloinen asia! Kuulumisten vaihtaminen lasta tuovan vanhemman kanssa auttaa lapsen päivän mahdollisimman joustavan alkamisen. Päivän päätteeksi vanhemmalle kerrotaan lapsen päivän tapahtumista, niin iloista kuin suruista. Vanhempien kanssa käytävät lyhyet keskustelut, lasta tuotaessa ja haettaessa ovat osa jokapäiväistä yhteistyötä.

Lapselle annetaan aikuisen syliä ja läheisyyttä. Aikuinen on aidosti läsnä, lasta kuunnellaan ja lapsi tietää tulleensa kuulluksi. Lapsi saa olla oma itsensä ja näyttää aidosti tunteensa.

Päivittäiset perushoitotilanteet ovat luonnollisia pienen lapsen kasvatus- ja opetustilanteita.

Päiväkotipäivästä muodostuu lapselle kokonaisuus, jossa kaikki päivän tilanteet mahdollistavat kasvun, kehityksen ja oppimisen.

Leikkiessään lapsi oppii uusia asioita, rakentaa omaa suhdettaan maailmaan sekä omaa identiteettiään, tutkii ja kokeilee. Meidän kasvattajien tehtävänä onkin antaa tarpeeksi tilaa ja aikaa lasten leikille sekä tukea leikin jatkuvuutta.

4.2 KASVATTAJIEN ROOLIT JA SUUNNITTELU

Jatulin Tarhassa kasvattajat toimivat työssään niin yksilöinä, kasvatusyhteisön jäsenenä kuin kasvatuskumppaninakin vanhempien kanssa. Otamme Jatulin Tarhassa huomioon kasvattajien vahvuudet yksilöinä ja jaamme töitä kunkin henkilökohtaisten taitojen ja vahvuuksien mukaan esim. musiikin, taitteen tai liikunnan saralla. Töiden jakaminen ja toiminnan suunnittelu tuo sujuvuutta arjen toimintaan ja luo toimivan ilmapiirin kasvatustiimin yhteistyöhön.

Varhaiskasvatuksessa hyvin suunniteltu ja toteutettu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuus luo puitteet sujuvalle arjelle päiväkotipäivän ajaksi. Toimintakauden alussa laadimme tiimeittäin yhdessä vuosisuunnitelman rungon, johon on hyvä rakentaa lyhyemmän aikavälin suunnitelmaa. Kauden alussa kokoonnumme kunkin ryhmän kasvatustiimin kesken ja tutustumme tulevan lapsiryhmän rakenteeseen. Jaamme lapsiryhmän pienemmiksi ryhmiksi, joiden mukaan toteutamme päiväkodissamme pienryhmätoimintaa.

Etukäteen tehdyt suunnitelmat päivän kulusta mahdollistavat lapselle energian vapautumisen leikkeihin ja uuden oppimiseen. Kasvattajille toiminnan hyvä suunnittelu ja vastuiden jakaminen aikuisten kesken vapauttaa puolestaan energiaa lasten havainnointiin, lasten elämään tutustumiseen, lapsen kuuntelemiseen ja aitoon kohtaamiseen sekä kasvatukselliseen vuorovaikutukseen.

Suunnittelussa jätämme tilaa lapsen tärkeimmälle työlle eli leikille, jonka kautta lapsi oppii tärkeitä taitoja päivittäin luonnollisissa vuorovaikutustilanteissa. Suunnitelmat mahdollistavat joustavasti myös toiminnan muuttamisen tilanteen mukaan, jolloin lapsista lähtöisin tuleva luovuus ja heidän ideansa voidaan ottaa mukaan toimintojen toteuttamiseen. Toimintavuoden aikana arvioimme arjen rakenteiden toimivuutta ja muutamme toimintaamme tarpeen mukaan lapsiryhmän eduksi.

Vanhemmat osallistuvat suunnitteluun lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tai lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman kautta sekä päivittäisten kasvattajien kanssa käytyjen keskustelujen avulla. Suunnitelmassa huomioidaan lapsen yksilöllisyys sekä mahdollinen yksilöllisen tuen ja ohjauksen tarve.

5. LEIKKI JA OPPIMINEN

5.1 LEIKKI

Leikki on lapselle ominainen tapa toimia, ajatella ja oppia. Leikki syntyy itse koetuista, itse nähdyistä ja itse kuulluista tapahtumista (retket, juhlat, yhdessä tekeminen) ja kertomuksista (sadut ja tarinat). Leikki kehittää mielikuvitusta, luovuutta ja edistää kielellisten, sosiaalisten, kognitiivisten ja motoristen taitojen oppimista. Leikin avulla lapsi rakentaa maailmankuvaansa ja jäsentää suhdettaan ympäristöön ja muihin ihmisiin. Lapsi saa leikin avulla positii-visia oppimiskokemuksia, nämä vahvistavat lapsen itsetuntoa ja kehittävät myönteistä minäkuvaa.

Alle 3-vuotiaat tarvitsevat aikuista leikkimisen malliksi, tueksi ja peilaajaksi. Aikuisen läsnäolo tekee leikin turvalliseksi. Pienille lapsille järjestetään leikki-tilat ja -välineet heidän ikä- ja kehitystasonsa mukaan. Pienen lapsen ensimmäiset leikit ovat esineisiin tarttumista ja käsillä sekä suulla tutkimista. Myöhemmin lapsi alkaa jäljitellä aikuisen toimintoja ja toiminta saa esittävän leikin piirteitä.

Toisella ikävuodella lapsi leikkii lyhyitä aikoja toisen lapsen lähellä. Leikit ovat samanlaisia ja puhutaankin rinnakkaisleikistä. Leikki saa myös luovia piirteitä jolloin esim. auton voi toimia vaikka puupalikka. Kolmannella ikävuodella alkavat roolileikit, leikeissä on myös juonta ja todellisen elämän logiikkaa.

Isommalla lapsella kuvioihin astuvat myös rakenteluleikit ja myöhemmin sääntöpelit. Lautapelit, korttipelit ja muistipelit opettavat lapselle vuoronodottamista, sääntöjen noudattamista, toisten huomioimista sekä pettymyksen sietoa. Lapset vertailevat ja kilpailevat mielellään erilaisista asioista.

Isompien lasten kohdalla aikuisen rooli ja ohjaus liittyvät innostamiseen, kannustamiseen, yhdessä tekemiseen sekä leikin mahdollistamiseen luomalla sille sopivat puitteet.

Jatulin Tarhassa jokaisella ryhmällä on käytössään helposti muunneltavat tilat, joihin voi sijoittaa kotileikit, autoleikit, kauppaleikit, Barbie-leikit jne. Tilaa

löytyy myös hieman vauhdikkaammillekin leikeille, joko omassa ryhmässä tai sitten jumppasalissa.

Lelut ja välineet ovat lasten kehitystasoa vastaavia ja ne ovat helposti lasten saatavilla.

Päiväkotimme henkilökunta on aktiivisesti läsnä lasten leikissä siihen osallistuen, sitä ohjaten ja leikkiä havainnoiden. Lapsille pyritään antamaan päivittäin aikaa kiireettömään leikkiin.

5.2 OPPIMINEN

Lapsi on luonnostaan utelias, kokeileva, etsivä ja innostuva. Kasvaminen ja oppiminen tapahtuvat vuorovaikutuksessa aikuisten ja muiden lasten kanssa. Yrityksen, erehdyksen ja oivalluksen kokemukset ylläpitävät ja vahvistavat lapsessa oppimisen iloa. Lapsen tapa oppia on kokonaisvaltaista ja pitkälle lapsen mielentilojen ja kiinnostuksenkohteiden sanelemaa. Jokaisella lapsella on oma tahtinsa ja tapansa oppia uusia asioita.

Lapsilla päivittäiset perushoitotilanteet ovat luonnollisia kasvatus- ja opetustilanteita. Havainnoimalla lasten leikkitilanteita ja keskustelemalla lasten kans-

sa, kasvattaja saa selville asioita, joista lapset ovat kiinnostuneita. Se luo pohjan toiminnan suunnittelulle. Toiminnan toteuttamisessa leikillisuus on tärkeätä, sillä leikki on lapselle luontainen ja hauska tapa oppia.

Kasvattajien tehtävänä on luoda tilanteita, joissa lapsi saa pohtia, tutkia, yrittää, erehtyä ja korjata erehdyksiä.

5.3 SOSIAALISET SUHTEET

Sosiaalisessa vuorovaikutuksessa lapsen psyykkiset rakenteet ja taidot kehittyvät. Lapsen kasvaessa kavereiden seura ja vuorovaikutus alkaa kiinnostaa yhä enemmän. Pieni lapsi tarvitsee paljon aikuisen vuorovaikutusta, tukea ja rohkaisua sosiaalisten suhteiden luomisessa ja ylläpitämisessä. Vuorovaikutus toisten lasten ja aikuisten kanssa on lapselle aina palkitsevaa, mutta myös kuluttavaa. Yhdessä toimiessa ongelmanratkaisutaidot kehittyvät. Pienryhmätoiminta takaa rauhallisen ja turvallisen vuorovaikutuksen toisten kanssa ja edesauttaa sosiaalisten suhteiden kehittymistä.

5.4 PIENRYHMÄT

Jatulin Tarhan yksi yhteinen toimintatapa on pienryhmien käyttö oppimistilanteissa. Jokainen ryhmä päättää omat pienryhmätoimintansa muodot sekä määrät ja pienryhmien kokoonpanon. Pienryhmätoiminta on antoisaa sekä lapsille että aikuisille. Pienessä ryhmässä lapsi tulee huomioiduksi yksilöllisesti ja hän tulee paremmin kuulluksi. Aikuinen saa paremman mahdollisuuden havainnoida lasta ja suunnitella toimintaa yksilöllisemmin.

6. TOIMINTOJEN SISÄLTÖALUEET

6.1 EETTINEN KASVATUS

Lasten jokapäiväinen elämä sisältää tilanteita ja tapahtumia, joita on pohdittava oikean ja väärän, hyvän ja pahan, totuuden ja valheen näkökulmasta. Oikeudenmukaisuuden, tasa-arvon ja kunnioituksen kysymyksiä voidaan kä-

sitellä luontevasti päivittäisten tapahtumien yhteydessä lapsen iän ja kehitystason mukaan. Sääntöjen noudattaminen ja pohtiminen antaa valmiuksia omien ja muiden valintojen eettiseen tarkasteluun.

Aikuisen tehtävänä on auttaa lasta löytämään eettisesti oikeita ratkaisuja ja valintoja. Lapsen eettisen kehityksen perustan muodostaa minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittyminen. Kasvattajien vuorovaikutuksen ja esimerkin pohjalta lapselle kehittyvät asenteet, arvot ja käyttäytymismallit, kuten esimerkiksi myönteinen elämänasenne. Päivittäisten arkitilanteiden kautta lapset oppivat anteeksi pyytämistä/antamista, oikean/väärän, totuuden/valheen, hyvän/pahan eroja, yhteisiä sääntöjä, suvaitsevaisuutta, toisten huomioimista ja arvostamista jne. Harjoittelempa päivittäin erilaisuuden hyväksymistä sekä vastuuta itsestä ja toisista ryhmän jäsenenä.

6.2 KIELI JA VUOROVAIKUTUS

Kieli on ajattelun ja ilmaisun sekä vuorovaikutuksen väline. Lapsi oppii kieltä vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Jokaisella lapsella on oikeus tulla ryhmässään kuulluksi, nähdyksi ja ymmärretyksi omana itsenään. Rohkaisemme lapsia ilmaisemaan itseään ja omia mielipiteitään, jolloin hänestä kasvaa aktiivinen puhuja ja kuuntelija. Oppimalla kuuntelemaan toisia, opitaan myös keskustelemaan. Oppimisen lähtökohtana on lapsen oma ilmaisukieli.

Kieli ja vuorovaikutustaidot kehittyvät luontevasti arjen tilanteissa. Sanavaraston rikastuttaminen ja tietoisuus kielestä lisääntyy, kun keskustellaan, nimetään asioita ja esineitä, lauletaan, leikitään, lorutaan, riimitellään, luetaan kirjoja ja satuja, tutkitaan kirjaimia, nimiä ja numeroita, kuunnellaan toista, vuorotellaan jne.

Eleet, ilmeet ja kehonkieli ovat tärkeitä vuorovaikutuksen elementtejä erityisesti pienten lasten sekä kielen kehityksessään tukea tarvitsevien lasten kanssa.

Päiväkodissamme käytetään tarvittaessa myös kuvia ja tukiviittomia kommunikoinnin tukena. Kuvat tukevat myös lapsen ajattelun kehittymistä. Aikuisen

selkeä ja toista ihmistä kunnioittava puhemalli on tärkeä sosiaalisen vuorovaikutuksen malli lapselle.

6.3 YMPÄRISTÖKASVATUS

Luonto ja metsä ovat päiväkotiamme lähellä ja ne mahdollistavat metsäretket, ympäristön havainnoimisen ja tutkimisen. Tutustumme luontoon leikkien, ulkoilujen ja retkien avulla. Lähiympäristömme luo oivalliset puitteet ympäristökasvatukseen toteuttamiselle. Se tarjoaa mahdollisuuden hiihtoon, luisteluun, mäenlaskuun, metsäretkeilyyn ja luonnon tutkimiseen sekä yleisurheiluun urheilukentällä. Metsäretkillä liikuessamme huomioimme lasten kanssa miten esim. luonnossa liikutaan ja toimitaan luontoa kunnioittaen.

Tavoitteenamme on, että lapset saavat kokemuksia, elämyksiä ja tietoa luontoon ja ympäristöön liittyvissä asioissa. Lapsia opetetaan liikkumaan luon-

nossa ja rakennetussa ympäristössä turvallisesti sekä huolehtimaan ympäristöstä ja toimimaan siinä vastuullisesti.

6.4 MATEMATIIKKA

Matematiikkaa on kaikkialla. Aikuinen auttaa lapsia huomaamaan matemaattisia ongelmia arkipäivän tilanteissa. Tavoitteenamme on herättää lasten kiinnostus ympärillä olevaan matematiikkaan mm. kuvioihin, muotoihin ja lukumääriin. Lisäksi lapset harjoittelevat leikeissä ja peleissä matemaattista ajattelua ja ongelmanratkaisua. Aktiivinen keskustelu ja pohdinta sekä tilanteiden havainnointi ja tutkiminen ovat keskeisiä.

Numerot, lukumäärät ja muodot tulevat tutuiksi päivittäisten toimintojen (sadut, laulut, pelit, perushoitotilanteet jne.) avulla.

6.5 LIIKUNTA

Säännöllisellä ohjatulla liikunnalla on tärkeä merkitys lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle ja motoriselle oppimiselle. Liikkuminen ja leikkiminen ovat lapselle ominaisia tapoja toimia ja oppia. Liikunta lisää parhaimmillaan lasten sosiaalista vuorovaikutusta, vahvistaa itsetuntoa, antaa mahdollisuuksia kokeilla ja ylittää omia rajojaan sekä opettaa toimimaan ryhmässä. Motoristen taitojen kehittämisen avulla on yhteys lapsen kielelliseen kehitykseen ja matemaattiseen ajatteluun.

Lapsen tulee liikkua päivittäin vähintään kaksi tuntia. Päivittäisessä toiminnassa on tärkeää, että lapsille luodaan liikuntaan virittävä ympäristö, poistetaan liikuntaan liittyviä esteitä ja opetetaan turvallista liikkumista.

Liikuntavälineillä ja erilaisilla liikuntaleikeillä varmistetaan, että lapsi voi liikkua sekä itsenäisesti että ohjatusti päivittäin ja toistaa pidempään toimintaa, joka on sillä hetkellä hänen kehitykselleen tarpeellista.

Päivittäinen ulkoilu on lapsen kokonaisvaltaisen liikkumisen tärkein muoto. Ulkona tarjotaan monipuolisia välineitä vaihtelevaan ulkoiluun ja liikkumiseen huomioiden eri vuodenajat. Jatulin Tarhan piha tarjoaa liikkumiselle erin-

omaiset mahdollisuudet liukumäkien, keinujen, pelikentän, kiipeilytelineen ym. rakennettujen välineitten myötä. Lisäksi pihan luonnonmukaisuus lisää vaihtelua ja luo omat haasteensa liikkumiselle.

Käytämme myös lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia monipuoliseen liikkumiseen ja ulkoiluun esim. metsäretket, kävelyretket ja urheilukentät.

6.6 TAIDE JA KULTTUURI

Taidekasvatuksessa lasta tutustutetaan taiteiden maailmaan ja kannustetaan, innostetaan ja rohkaistaan häntä ilmaisemaan itseään eri taiteenlajien esim. kuvataiteen, kädentaitojen ja draaman avulla. Kulttuurikasvatuksessa lapselle tuodaan tutuksi paikallista ja suomalaista kulttuuriperinnettä. Myös muiden maiden kulttuuria tuodaan esille.

Lapselle annetaan mahdollisuus toimia monipuolisesti taiteen eri alueilla ja hänen tulee saada maalata, piirtää, soittaa, laulaa, rakentaa, näytellä, tanssia, nikkaroida, askarrella, ommella, kuunnella tai keksiä satuja ja runoja.

Tärkeää on antaa lapselle tilaa, aikaa ja rauhaa omalle mielikuvitukselle ja luovuudelle. Kasvattaja tukee ja vahvistaa lapsen omia vahvuuksia ja kiin-

nostuksen kohteita. Lasta kannustetaan ilmaisemaan ajatuksiaan ja tunteitaan sanoin sekä draaman keinoin, elein, ilmein ja liikkein. Lasten osaamista tuodaan esille esim. taidenäyttelyiden ja lasten omien esitysten avulla.

6.7 HISTORIALLISTA-YHTEISKUNNALLINEN KASVATUS

Ymmärtääksemme tämän päivän elämää ja nykyisiä maailmantapahtumia, meidän on oltava selvillä menneisyydestäkin. Historiallisyhteiskunnallisessa sisällöissä pyrimme antamaan kuvan siitä, miten menneiden aikojen ihmisten elämä on poikennut ihmisten elämästä tähän päivään verrattuna. Kuvaa luodaan perinnekasvatuksen avulla ja tutustumalla paitsi lähiympäristön ja kotiseudun kohteisiin ja nähtävyyksiin, myös erilaisiin menneisyydestä kertoviin esineisiin, tarinoihin ja esityksiin sekä leikkeihin ja lauluihin.

6.8 USKONNOLLISKATSOMUKSELLINEN KASVATUS

Katsomuskasvatuksessa kunnioitamme perheen toiveita ja näkemyksiä. Lapsikohtaisesta sisällöstä sovimme vanhempien kanssa VASU-keskusteluissa toimintavuoden alkajaisiksi.

Päiväkodissa kalenterivuoden mukaiset kirkolliset juhlapyhät näkyvät mm. laulujen, esityksien ja kädentaitojen muodossa. Lasten kanssa käydään keskusteluja perinteistä, tavoista sekä käytännöistä, joita uskontoihin tai katsomukseen liittyy.

7. VARHAINEN TUKI

7.1 KUN HUOLI HERÄÄ

Yhtenä varhaiskasvatuksen tehtävänä on pyrkiä ennaltaehkäisemään ja havaitsemaan lapsen kehitykseen liittyviä viivästymiä ja ongelmia mahdollisimman varhain. Lapsen tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana ovat vanhempien ja kasvatushenkilöstön yhteiset havainnot tai lapsen aiemmin todettu erityisen tuen tarve. Vanhempien luvalla otamme yhteyttä tai konsultoimme eri alojen asiantuntijoita.

Lapsi voi tarvita tukea fyysisen, tiedollisen, taidollisen, tunne-elämän tai sosiaalisen kehityksen osa-alueilla eripituisia aikoja. Tuen tarve voi syntyä myös tilanteessa, jossa lapsen kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa hänen terveyttään tai kehitystään.

7.2 YHTEISTYÖTAHOT

- Varhaiskasvatuksen erityisopettajat (VEO:t)
- eri alojen terapeutit
- neuvola
- OYS
- koulut
- seurakunta

8. ERI KIELI- JA KULTTUURITAUSTAISET LAPSET

Lapsella on oikeus turvattuun kasvuun, oppimiseen, hoitoon ja huolenpitoon riippumatta sosiaalisesta ja kulttuurisesta taustasta tai etnisestä alkuperästä. Muuta kuin suomea äidinkielenään puhuva lapsi saa mahdollisuuden oppia suomen kieltä luonnollisessa vuorovaikutuksessa päiväkodin arjessa ja toiminnassa.

Kasvattajien arvostava suhtautuminen lasta ja hänen kulttuuriensa kohtaan vahvistaa lapsen minäkuvaa ja välittyy myös lapsiryhmän muille lapsille.

9. ARVIOINTI JA DOKUMENTOINTI

9.1 ARVIOINTI

Meille Jatulin Tarhan henkilökunnalle on tärkeää lasten ja perheiden sekä oman henkilökunnan hyvinvointi ja tyytyväisyys. Työn arviointi ja kehittäminen on olennainen osa päiväkodin arkea ja sitä tehdään päivittäin monin eri tavoin.

Lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen seuranta ja arviointi:

- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma 0-5v
- Viisikko 5 vuotta täytettäessä
- Oppimissuunnitelma esikoululaisille
- Keskustelut vanhempien kanssa
- Lasten päivittäinen havainnointi arjen tilanteissa
- Lapsen oma arviointi

9.2 DOKUMENTOINTI

Yksittäisen lapsen kehittymistä koskevaa materiaalia ja tekemisiä keräämme lapsen henkilökohtaiseen kasvunkansioon. Sieltä löytyy mm. piirustuksia, askarteluja, valokuvia ja muistoja erilaisista tapahtumista.

